

Pilsonības un migrācijas
lietu pārvalde

ĀRVALSTU STUDENTU PIESAISTE UN NOTURĒŠANA LATVIJĀ

IZPĒTES DARBS

LATVIJAS ZIŅOJUMS

Rīga, 2018.gads

Ar Eiropas Savienības Padomes 2008. gada 14. maija lēmumu Nr.2008/381/EK izveidots Eiropas migrācijas tīkls, kura mērķis ir pildīt Eiropas Savienības un dalībvalstu institūciju informācijas vajadzības, sniedzot aktuālu, objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju par migrācijas un patvēruma jomu, tādā veidā atbalstot Eiropas Savienības politikas veidošanu minētajās jomās. Eiropas migrācijas tīklu izmanto arī, lai sabiedrībai nodrošinātu informāciju par šiem jautājumiem.

Eiropas migrācijas tīklu veido Eiropas Komisija un dalībvalstu nozīmēti kontaktpunkti. Katrs kontaktpunkts izveido valsts migrācijas tīklu.

Katrs valsts kontaktpunkts sagatavo izpētes darbus, kuru tēmas ir noteiktas attiecīgā gada darba programmā. Izpētes darbu tēmas ir saistītas ar trešo valstu valstspiederīgo migrācijas jomu.

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkts ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Kontakti:

Čiekurkalna 1.līnija 1, k-3,

Rīga, Latvija, LV-1026

Tālrunis: +371 67219492

E-pasts: emn@pmlp.gov.lv

Tīmeklis: www.emn.lv

Darba autori:

Anna Leiškalne, Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta eksperte

Ilze Briede, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Migrācijas nodaļas vadītāja

Stanislavs Lopatinskis, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta eksperts

Recenzents:

Ilze Briede, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Migrācijas nodaļas vadītāja

Projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autoru uzskatus, un Eiropas Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Projektu līdzfinansē Eiropas Savienības Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds

SATURS

PRIEKŠVĀRDS	4
Darba mērķis	4
1. LATVIJAS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS	5
2. STRUKTŪRA UN SADARBĪBA AR CITĀM INSTITŪCIJĀM	7
3. UZŅEMŠANAS NOSACĪJUMI STUDIJĀM	8
4. IECEĻOŠANA LATVIJĀ	10
5. DIVPUSĒJIE UN DAUDZPUSĒJIE SADARBĪBAS LĪGUMI AR TREŠAJĀM VALSTĪM	13
6. ĀRVALSTU STUDENTU PIESAISTES UN NOTURĒŠANAS IZAICINĀJUMI UN LABĀ PRAKSE	13
AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS	16
DEFINĪCIJAS	17
PIELIKUMS (angļu valodā)	18

PRIEKŠVārds

Eiropas Migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta ziņojums ir sagatavots atbilstoši vienotai izpētes darba specifikācijai Eiropas Savienības dalībvalstīm un Norvēģijai. Valstu iesniegtie nacionālie ziņojumi tiek izmantota izpētes darba "Ārvalstu studentu piesaiste un noturēšana Eiropas Savienībā" sintēzes ziņojuma izstrādei. Sintēzes ziņojums 2019.gada otrajā ceturksnī būs pieejams Eiropas Migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta mājaslapā www.emn.lv.

Darba mērķis

Darba mērķis ir sniegt pārskatu par situāciju Latvijā saistībā ar ārvalstu studentu, kas ir trešo valstu pilsoņi, piesaisti un noturēšanu. Darbā ir iekļauts vispārējs situācijas apraksts saistībā ar šo studentu piesaisti, aktuālajām izmaiņām tiesību aktos, pieteikšanās procesu studijām, imigrācijas procedūru, ārvalstu studentu tiesībām, tajā skaitā uz nodarbinātību, izaicinājumiem un labo prakse ārvalstu studentu piesaistē un noturēšanā.

Tāpat izpētes darba mērķis ir aktualizēt un papildināt Eiropas migrācijas tīkla iepriekš izstrādātos izpētes darbus - 2012.gadā "Ārvalstu studentu imigrācija Latvijā" un 2013.gadā "Augsti kvalificētu un kvalificētu trešo valstu pilsoņu piesaiste Latvijā".¹

Pamatojums

Ņemot vērā arvien pieaugošos izaicinājumus darba tirgū, Eiropas Savienības dalībvalstis un Latvija² aplūko migrāciju kā līdzekli, ar kura palīdzību risināt sabiedrības novecošanas problēmu, uzturēt labklājības sistēmu un piesaistīt kvalificētu darbaspēku. Ekonomikas sadarbības un attīstības organizācija (OECD) norāda, ka ES piesaista migrantus vairāk nekā jebkurš cits OECD reģions, kas 2016.gadā sastādīja 2 miljonu personu migrācijas plūsmu. Tomēr trešo valstu pilsoņu īpatsvars veidoja tikai 4% no kopējā ES darbaspējīgā vecuma iedzīvotājiem vecumā no 15 līdz 64 gadiem.

Viens no nozīmīgākajiem soļiem, kas veicināja ES konkurētspējas pieaugumu ārvalstu studentu piesaistē, ir ES jaunā studentu un pētnieku direktīva, kas pieņemta 2016.gadā (Direktīva 2016/801/ES)³, kuras mērķis ir uzlabot un harmonizēt studentu uzņemšanas nosacījumus. Latvijā 2018.gadā tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā, kas ir saistīti ar šīs pārņemšanu.

¹ Izpētes darbi pieejami Eiropas migrācijas tīkla mājaslapā, <http://www.emn.lv/?cat=3>

² Imigrācijas loma darbaspēka nodrošinājumā Latvijā. Sintēzes ziņojums. 2018.gada aprīlis. Latvijas Republikas Saeima. Pieejams: http://www.saeima.lv/petijumi/Imigrācijas_loma_darbaspeka_nodrosinajums_Latvija-2018_aprilis.pdf

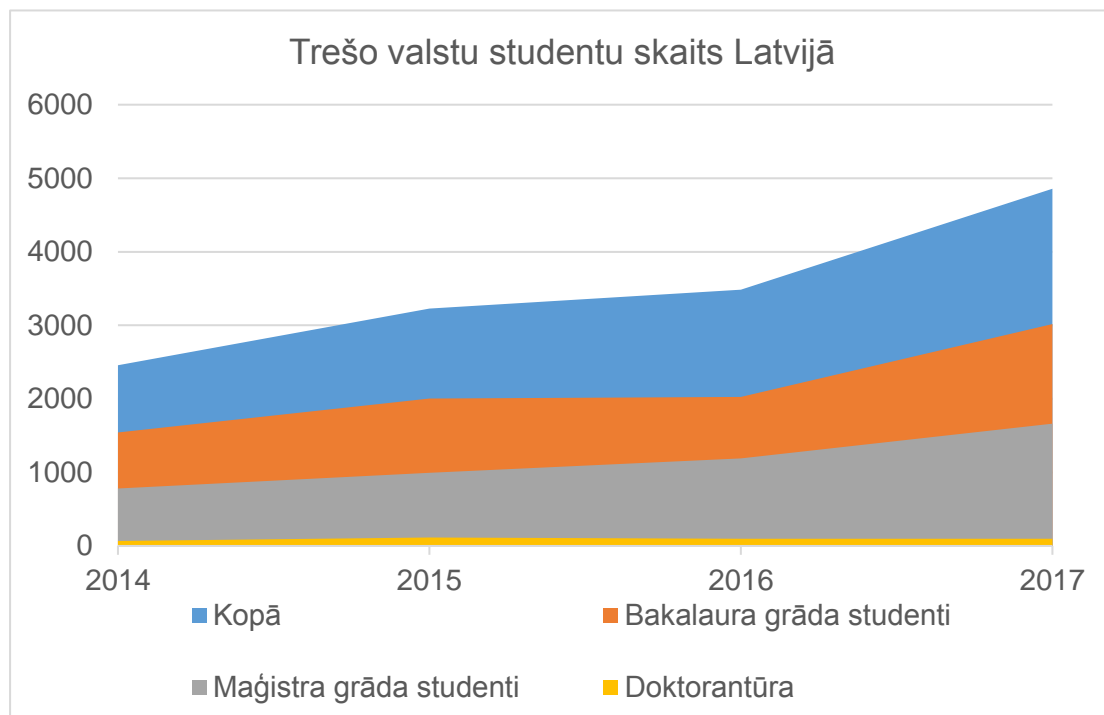
³ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2016/801 par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programme vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā, pieejams <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32016L0801>

1.LATVIJAS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Ārvalstu studējošo piesaiste un augstākās izglītības internacionalizācija ir iekļauta vairākos plānošanas dokumentos, piemēram, Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam rīcības virziens prioritātē “Tautas saimniecības izaugsme” ir “Attīstīta pētniecība, inovācija un augstākā izglītība”. Viens no šī rīcības virziena uzdevumiem ir augstākās izglītības eksporta atbalsta pasākumu (izcilu programmu apvienošana un vienoto programmu izveide citās ES valodās vismaz 10 studiju virzienos, programmu starptautiskā publicitāte un ārvalstu studentu atbalsta punktu attīstība, ārvalstu pasniedzēju piesaiste) īstenošana.⁴ Tāpat izglītības starptautiskā konkurētspēja ir viens no Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.–2020.gadam apakšmērķa rīcības virzieniem.⁵

Latvijā ir vērojams pietiekami straujš ārvalstu (tajā skaitā ES pilsoņu) studentu skaita pieaugums - no 2% no kopējā studējošo skaita 2010.gadā līdz 11% 2017.gadā⁶ - tie ir 8806 studenti, no kuriem 4857 ir trešo valstu pilsoņi. Domnīca CERTUS atzīmē, ka, ja pašreizējais studentu skaita pieauguma temps saglabāsies, tad 2020./2021. studiju gadā Latvijā būs ap 18 000 ārvalstu studentu un nozares piensums Latvijas tautsaimniecībai varētu sasniegt pat pusmiljardu eiro gadā.⁷ Jau 2013.gadā Augstākās izglītības eksporta piensums Latvijas IKP bija lielāks nekā farmācijas nozares piensums – 0,61% pret 0,52% no IKP.⁸

Attēls Nr.1.
Trešo valstu studentu skaits Latvijā no 2014.g. līdz 2017.g.⁹

⁴ Saeimas paziņojums “Par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020.gadam”, Latvijas vēstnesi Nr.6 (4812), 09.01.2013., [spēkā no 20.12.2012.] pieņemts 20.12.2012., pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=253919>

⁵ Saeimas paziņojums “Par Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam apstiprināšanu”, Latvijas vēstnesis Nr. 103 (5163), 29.05.2014., [stājās spēkā 22.05.2014.], pieejams <https://likumi.lv/doc.php?id=266406>

⁶ Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2017.gadā, http://www.izm.gov.lv/images/statistika/augst_izgl/All_2017_parskts.pdf

⁷ Domnīca “Certus”, <http://certusdomnica.lv/news/augstakas-izglitibas-eksporta-pienesums-tautsaimniecibai/>

⁸ <http://certusdomnica.lv/agenda/augstakas-izglitibas-eksporta-ekonomiska-nozime-un-ietekme-latvija/>

⁹ Datu avots: Izglītības un zinātnes ministrija

Studentu no trešajām valstīm skaits pēdējos četros gados dubultojies - 2014.gadā tie bija 2456 studenti, 2017.gadā – 4857. Gadu laikā ir dubultojies bakalaura studijās un maģistra studijās studējošo skaits. Studentu skaits, kuri studē doktorantūrā, salīdzinoši nav pieaudzis tik strauji, attiecīgi no 68 līdz 97.

Tabula Nr.1.
 Trešo valstu studentu Top 5 izcelsmes valstis.

Top 5 izcelsmes valstis	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
1.	Krievija 482	Uzbekistāna 625	Uzbekistāna 874	Uzbekistāna 1025	Indija 1233
2.	Uzbekistāna 366	Krievija 502	Krievija 571	Indija 714	Uzbekistāna 1116
3.	Ukraina 233	Kazahstāna 257	Indija 429	Krievija 516	Krievija 515
4.	Turcija 199	Baltkrievija 200	Kazahstāna 327	Kazahstāna 276	Kazahstāna 306
5.	Baltkrievija 171	Ukraina 196	Ukraina 233	Ukraina 242	Ukraina 252

Analizējot trešo valstu studentu valsts piederību, jāmin, ka no 2013.gada līdz 2016.gadam Latvijā visvairāk studentu bija no Uzbekistānas un Krievijas. Pēdējos gados ir vērojams straujš studentu skaita pieaugums no Indijas - 2017.gadā Latvijā studēja 1233 studenti, turpretī 2013.gadā studenti no Indijas nav pat starp piecām visvairāk pārstāvētajām valstīm. Viens no iemesliem, kas veicināja studentu skaita palielināšanos no Indijas, ir Latvijas vēstniecības Indijā atvēršana 2015.gadā. Savukārt studentu no Uzbekistānas bija visvairāk laika posmā no 2014. līdz 2016.gadam.

Direktīvas 2016/801/ES ieviešana

Direktīva 2016/801/ES *par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā* ir pilnībā transponēta Latvijas tiesību aktos.

2018.gada 18.jūlijā stājās spēkā grozījumi Imigrācijas likumā, kas mazina administratīvo slogu ārvalstu studentiem un pētniekiem. Tāpat grozījumi paplašina studentu tiesības, piemēram,:

- studentiem vairs nav jāiesniedz dokumenti, kas apliecina atbilstošu izglītību studiju uzsākšanai (jo atbilstošas izglītības līmeņa pārbaudi veic izglītības iestāde),
- studentiem ir mobilitātes iespējas,
- pēc studiju beigšanas studenti var pieprasīt termiņuzturēšanās atļauju uz 9 mēnešiem darba meklēšanai vai uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Vienlaikus ar direktīvas 2016/801/ES transponēšanu ir ieviesti papildu atvieglojumi nacionālā līmenī: maģistrantūras un doktorantūras studenti tagad drīkst strādāt līdz pat 40 stundām nedēļā, iepriekšējo 20 stundu vietā, kā arī ir pagarināts studentam izsniegtās termiņuzturēšanās atļaujas termiņš, paredzot, ka tas par četriem mēnešiem pārsniedz paredzēto studiju laiku.

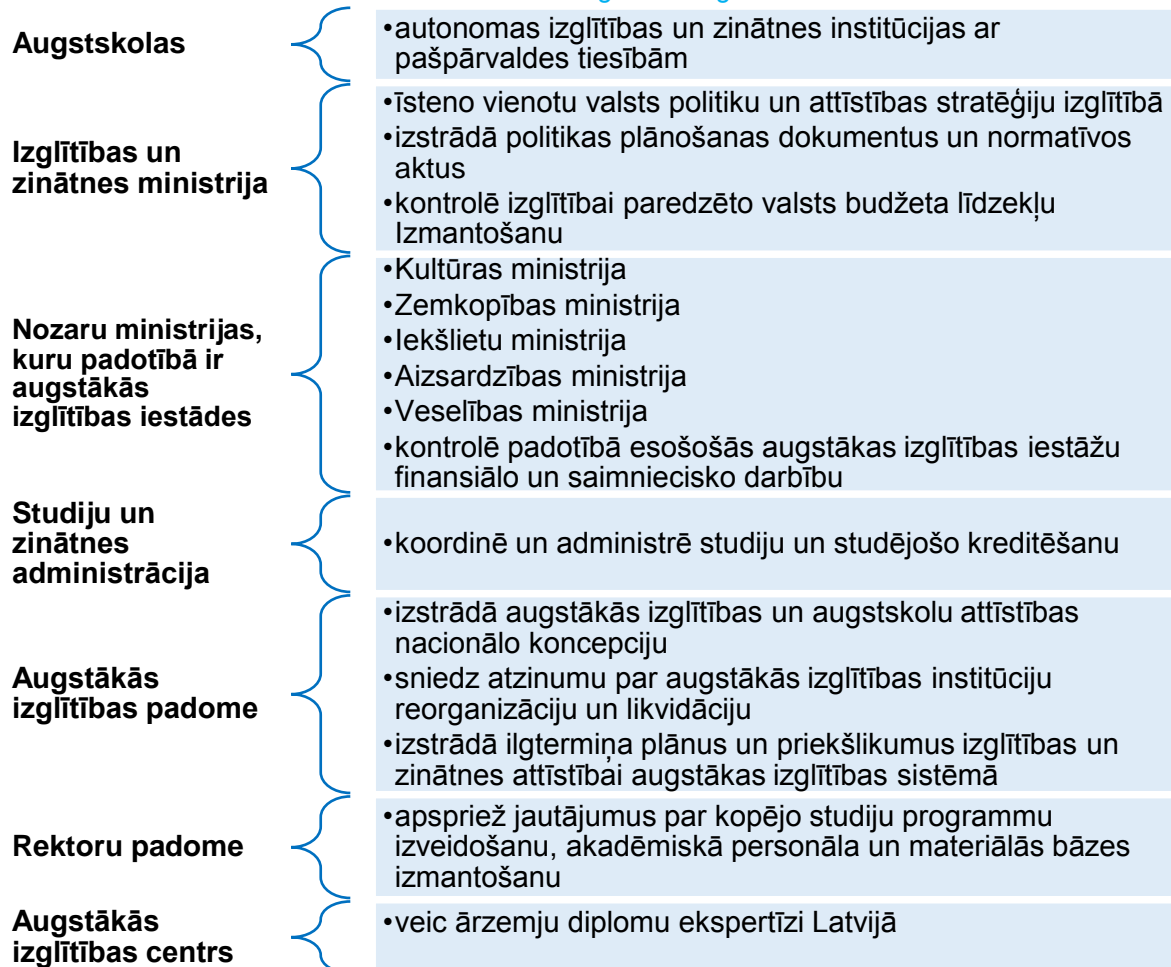
2. STRUKTŪRA UN SADARBĪBA AR CITĀM INSTITŪCIJĀM

Augstskolu likums¹⁰ nosaka, ka augstskola ir autonoma izglītības un zinātnes institūcija ar pašpārvaldes tiesībām. Augstākās izglītības institūcijām (turpmāk tekstā – All) ir rīcības brīvība veidot savu redzējumu ārvalstu studentu piesaistei. Piemēram, tas izpaužas kā All attīstības stratēģijas izstrāde, kurā tiek definēti mērķi, tajā skaitā ārvalstu studentu piesaistē.

Latvijā bez Izglītības un zinātnes ministrijas ir piecas nozares ministrijas, kuru padotībā ir augstskolas un koledžas – Kultūras ministrija, Iekšlietu ministrija, Veselības ministrija, Aizsardzības ministrija un Zemkopības ministrija. Ministrijas nosaka augstskolu un koledžu finansēšanas un saimniecisko kārtību, kas dod tiesības ministrijām piešķirt vai nepiešķirt līdzekļus tām studiju programmām, kas ir ministrijas pārvaldītajā augstskolā, bet neattiecas uz konkrēto nozari. Zemāk shematiski ir attēlotas valsts iestāžu funkcijas augstākās izglītības vadības sistēmā.

Attēls Nr.2.

Augstākās izglītības sistēmas institucionālā struktūra

¹⁰ Augstskolu likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 179, 17.11.1995 [stājās spēkā 01.12.1995.], pieejams <https://likumi.lv/doc.php?id=37967>

2017.gada novembrī Latvijas lielākās augstskolas un Izglītības un zinātnes ministrija parakstīja vienošanos par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē un studiju nodrošināšanā.¹¹ Parakstot vienošanos, augstskola apņemas ievērot tajā ietvertos kritērijus un principus, sekmējot labo praksi ārvalstu studentu piesaistē un studiju procesa nodrošināšanā. Vienošanās nosaka, ka augstākās izglītības iestādei ikvienā mārketinga darbībā un reklāmā ārvalstu studējošo piesaistei jāievēro godprātība un ētikas principi, sniedzot tikai patiesu un skaidru informāciju. Savukārt augstskolām tiks nodrošinātas iespējas par valsts budžeta līdzekļiem piedalīties organizētajos izglītības eksporta veicināšanas pasākumos, tostarp ārvalstu vizītēs, izstādēs un mārketinga pasākumos un ārējo tirgu apguvē.

2018.gada maijā Augstākās izglītības eksporta apvienība, kas apvieno 12 Latvijas lielākās All, ar Ārlietu ministriju parakstīja Sadarbības memorandu par ārvalstu studentu piesaisti.¹² Sadarbības memorands nosaka, ka Augstākās izglītības eksporta apvienībā esošās augstskolas veiks atbilstošu studentu atlasī – vispārējo un svešvalodu zināšanu pārbaudi, savukārt Ārlietu ministrija nodrošinās studentu savlaicīgu vīzu pieteikumu izskatīšanu atbilstoši memorandā noteiktajam laika grafikam.

Tāpat Latvijas All sadarbojas ar Ārlietu ministriju un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, lai skaidrotu un uzlabotu ārvalstu studentu migrācijas procedūru. Ik gadu Ārlietu ministrija organizē semināru augstākās izglītības iestādēm, kurā kopā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, Valsts robežsardzi un Izglītības un zinātnes ministriju informē par jaunākajām tendencēm, kas saistītas ar ārvalstu studentu uzņemšanu, nodarbināšanu utt., kā arī atbild uz augstākās izglītības iestāžu uzdotajiem jautājumiem. Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde divpusēji tiekas ar augstākās izglītības iestādēm, lai pārrunātu problēmas, kas rodas ārvalstu studentu ieceļošanas procesa laikā.

3.UZŅEMŠANAS NOSACĪJUMI STUDIJĀM

Ārvalstu students informāciju par studijām Latvijā var atrast vietnē www.studyinlatvia.eu. Vietne piedāvā iepazīties ar vispārīgu informāciju par studijām, dzīvošanu, uzņemšanas nosacījumiem Latvijā un citu lietderīgu informāciju. Tomēr vietne nepiedāvā vienotās pieteikšanās iespēju studijām, bet norāda uz konkrētās All saiti ar pieteikuma formu.

Studentam, aizpildot pieteikuma formu izvēlētajā augstskolā, iesniedzot CV un pieteikuma vēstuli, ir jāsaņem apstiprinājums no mācību iestādes puses. To saņemot, studentam būs jāveic maksājums par studijām, kā arī jāveic reģistrācijas maksa. Dažas All tāpat pieprasa bibliotēkas drošības depozītu. Veicot šos maksājumus, All sagatavo studiju līgumu, kas ir pamats tam, lai ārvalstu students ieceļotu Latvijā.

Studiju maksa studijām angļu valodā ir lielāka, nekā studijām latviešu valodā. Piemēram, Rīgas Stradiņa universitātē studiju virzienā “Zobārstniecība” studiju maksa studijām latviešu valodā ir 11 500 EUR, bet studijām angļu valodā ir 14 000 EUR.¹³ Tāpat jāpiemin, ka šajā studiju virzienā latviešu valodā ir 24 budžeta vietas, turpretim studiju virzienā angļu valodā budžeta vietu nav. Zemāk ir minētas vidējās studiju angļu valodā maksas gadā dažādos studiju virzienos.

¹¹ Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē. Pieejama: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/vienosanas-par-labu-praksi-arvalstu-studejoso-piesaiste>

¹² Ārlietu ministrijas mājaslapa, <https://www.mfa.gov.lv/aktualitates/zinas/60218-arlietu-ministrija-un-augstakas-izglitibas-eksporta-apvieniba-paraksta-sadarbibas-memorandu>

¹³ Rīgas Stradiņa universitāte, ārvalstu studiju maksas, pieejams <https://www.rsu.lv/en/study-here/admissions/tuition-fees-studies-english>

Tabula Nr.2.
Studiju maksa Latvijas augstskolās studijām angļu valodā

Medicīnas studijas	7000 – 15000 EUR
Biznesa un vadības studijas	2000 – 6000 EUR
Inženierzinātnes un tehnoloģiju	2200 – 4000 EUR
Matemātika un informātika	2000 – 4000 EUR

Angļu valodas zināšanu apliecinājums ir obligāts visās studiju programmās. Pārsvārā tas ir augstskolas izstrādāts iestājpārbaudījums. Tomēr daudzas augstskolas pieņem starptautiski atzītos sertifikātus kā IELTS vai TOEFL u.c. Ja students to uzrāda, tad viņš/viņa tiek atbrīvots no angļu valodas iestājpārbaudījuma.

Jāuzsver, ka valodas zināšanas nav viens no uzņemšanas priekšnosacījumiem imigrācijas jomā, t.i., Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde nepārbauda, vai studentam ir atbilstošas valodas zināšanas vai sertifikāts, lai studentam piešķirtu termiņuzturēšanās atļauju – šī pārbaude ir augstskolas kompetencē.

Zemāk ir redzams piemērs par angļu valodas minimālo zināšanu līmeņa prasībām Rīgas Stradiņa universitātē (lielākā mācību iestāde ārvalstu studējošo skaita ziņā):

Tabula Nr.3.
Angļu valodas zināšanu sertifikātu minimālais vērtējums

Sertifikāta nosaukums	Minimālais vērtējums
IELTS	6.5
TOEFL iBT	85
TOEIC	700
TOEFL PBT	550
GCE	B level
Cambridge First Certificate in English	170
Cambridge Certificate in Advanced English	170

Attiecīgi pielīdzinot šos līmeņus Eiropas vienotās valodu atsauces sistēmai (CEFR), kas Latvijā ir vairāk izplatīta, studentam angļu valodas zināšanām jābūt vismaz B2 līmenī.

4. IECEĻOŠANA LATVIJĀ

Ja ārvalstu students ir ES pilsonis vai trešās valsts pilsonis, kurš var ieceļot Latvijā bez vīzas¹⁴, tad šiem studentiem augstskola negatavo izsaukumu. Visiem pārējiem trešo valstu studentiem augstskolas pārstāvis, pamatojoties uz studiju līgumu, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē noformē izsaukumu. Ieceļojot ārvalstu studentam personīgi Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē jāuzrāda sekojoši dokumenti:

Attēls Nr. 3.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē iesniedzamie dokumenti

Nepieciešamie dokumenti

- derīgs ceļošanas dokuments;
- aizpildīta anketa uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai;
- līgums par studijām augstskolā;
- dokuments, kas apliecina pietiekamus finanšu līdzekļus (vismaz mēnesī noteiktās minimālās mēnešalgas apmērā, 2018.gadā tie ir 430 *euro*);
- derīga veselības apdrošināšanas polise;
- pilsonības vai mītnes zemes, ja ārzemnieks tajā uzturējies ilgāk par 12 mēnešiem, kompetentas iestādes izsniegta izziņa par sodāmību
- ziņas par deklarēto dzīvesvietu Latvijā.

Personai pirms došanās uz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi ir nepieciešams sagatavot attēlā minētos dokumentus, tajā skaitā arī veselības apdrošināšanas polisi, kur norādītais minimālais apdrošinātāja atbildības limits apdrošināšanas periodā nedrīkst būt mazāks par EUR 42 600. Tāpat augstskolas ir ieinteresētas, lai studentam uz brīdi, kad viņš ierodas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē, būtu nokārtots jautājums par dzīvesvietu Latvijā. All nodrošina izmitināšanas iespēju kopmītnē, tomēr ne visi ārzemju studenti izvēlas šo iespēju.

Finanšu resursi

Studentam ir jāpierāda, ka uzturēšanās atļaujas pieprasīšanas termiņu, ka viņa rīcībā ir pietiekami finanšu resursi, lai nodrošinātu sevi un ģimenes locekļus. Finanšu līdzekļiem jāatbilst minimālajai mēneša darba algai mēnesī¹⁵ (2018. - 430,00 *euro*). Persona ir tiesīga sniegt šādu apliecinājumu ar bankas izziņu, trešās personas garantiju un izziņas no paredzamās darba vietas, ja students gatavojas studiju laikā strādāt līdz 20 stundām nedēļā.

¹⁴ Valstis vai teritorijas, kuru pasu turētāji var ieceļot Latvijā bez vīzas, <https://www.mfa.gov.lv/konsulara-informacija/valstis-vai-teritorijas-kuru-pasu-turetaji-var-ieceLOT-latvija-bez-vizas>

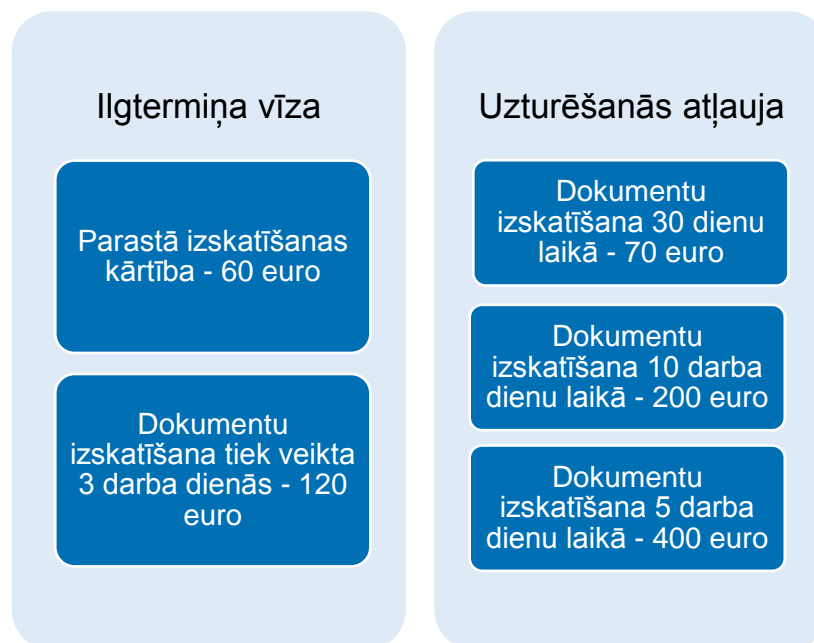
¹⁵ 2010. gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 550 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanas kārtību".- Latvijas Vēstnesis Nr. 100, 28.06.2010.[stājās spēkā 17.07.2010.] <https://likumi.lv/doc.php?id=290808>

Jāpiemin, ka dažas augstskolas pieprasa apliecinājuma vēstuli, ka personai bankas kontā ir 5,500 EUR.

Zemāk ir apkopotas izmaksas ārvalstu studentam ilgtermiņa vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieprasīšanas gadījumā¹⁶.

Attēls Nr.4.

Ilgtermiņa vīzas un uzturēšanās atļaujas dokumentu izskatīšanas maksa

Uzturēšanās tiesību nepagarināšana

Izmaiņas Imigrācijas likumā, kas tika ieviestas pēc Direktīvas 2016/801 transponēšanas Latvijas tiesību aktos, ļāva izveidot mehānismu, kas dod iespēju nepagarināt studentam uzturēšanas tiesības, ja students nav sasniedzis progresu studijās.¹⁷ Šīs izmaiņas nosaka, ka uzturēšanās tiesības var netikt pagarinātas, ja studiju termiņš vairāk nekā par vienu gadu pārsniedz studiju līgumā norādīto, ja sākotnējais studiju līgums ir noslēgts uz laiku līdz 3 gadiem. Tāpat uzturēšanās tiesības var tikt nepagarinātas, ja studiju termiņš vairāk nekā par 2 gadiem pārsniedz studiju līgumā norādīto ar nosacījumu, ka sākotnējais studiju līgums ir noslēgts uz laiku, kas pārsniedz 3 gadus.

Stipendiju piešķiršana ārvalstu studentiem

Ārvalstu studenti var pieteikties stipendijai, ja ir noslēgts starptautisks līgums, kura ietvaros ir paredzēta stipendiju piešķiršana attiecīgās valsts iedzīvotājiem studijām Latvijas augstskolās un koledžās.¹⁸ Studentiem, kuri vēlas pieteikties stipendijai, ir jāpabeidz vismaz viens pilns

¹⁶ 2017. gada 12. septembra Ministru kabineta noteikumi "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem", Latvijas Vēstnesis Nr. 187 20.09.2017., [stājās spēkā 01.01.2018.], pieejams <https://likumi.lv/ta/id/293626-noteikumi-par-valsts-nodevu-par-vizas-uzturesanas-atlajas-vai-eiropas-savienibas-pastaviga-iedzivotaja-statusa-latvijas>

¹⁷ Grozījumi Imigrācijas likumā, Latvijas Vēstnesis Nr. 132, 04.07.2018. [stājās spēkā no 18.07.2018.] <https://likumi.lv/ta/id/300109-grozijumi-imigracijas-likuma>

¹⁸ 2018. gada 28. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem" Latvijas Vēstnesis Nr. 15, 26.01.2012. [stājās spēkā 27.01.2012.] <https://likumi.lv/doc.php?id=243231>

studiju gads. Ārvalstu studentiem bakalaura un maģistru studiju programmās stipendijas apmērs ir 500 eiro, doktora studiju programmās tas ir 670 eiro.

Divpusējie līgumi Latvijai ir noslēgti ar sekojošām valstīm – Azerbaidžāna, Beļģija, Bulgārija, Horvātija, Kipra, Somija, Francija, Gruzija, Izraēla, Itālija, Kazahstāna, Kirgīzija, Meksika, Moldova, Mongolija, Peru, Dienvidkoreja, Spānija, Tadžikistāna, Ķīna, Turcija, Turkmenistāna, Ukraina un Uzbekistāna.

Dažas augstskolas piedāvā absolventu asociācijas piedāvātās stipendijas, kas ir privāto uzņēmumu un nodibinājumu stipendijas.

Mācību valoda augstskolās

Augstskolas studiju programmas var īstenot ne tikai valsts valodā, bet arī Eiropas Savienības valstu valodās, ja tās apgūst ārzemnieki (nav noteikts, ka ārvalstu studējošajiem arī jābūt no ES dalībvalstīm).

Pirms 2018.gada daudzas privātās augstskolas piedāvāja studiju programmas krievu valodā, tomēr grozījumi Augstskolu likumā liedz All piedāvāt studiju programmas ne ES oficiālās valodās.¹⁹

Jāpiemin, ka Latvijā tiek izmantoti ES finanšu instrumenti, lai attīstītu studiju programmas ES valodās, izņemot latviešu valodu. Šo finanšu instrumentu ietvaros All varēja saņemt finansējumu, piesakot projektus Eiropas Sociālā fonda ietvaros.²⁰

Praktiskā palīdzība no augstskolas puses

Augstskolas sniedz atbalstu ārvalstu studējošajiem, galvenokārt, saistītu ar bankas konta atvēršanu un uzturēšanās atļaujas nokārtošanu. Augstskolas mēdz organizēt ievadlekcijas par studijām, dzīvi un kultūru Latvijā. Tāpat augstskolas nodrošina izmitināšanu kopmītnēs, tomēr ne visi ārzemju studenti izvēlas šo iespēju. All ir ieinteresētas izmitināšanas jautājuma sakārtošanā, jo tā ir būtiska prasība studentu iespējai iegūt uzturēšanās atļauju vai ilgtermiņa vīzu. Ir augstskolas, kas nodrošina bezmaksas transfēru no lidostas, studentam pirmo reizi ierodoties Latvijā. Tāpat ārvalstu studentiem ir iespēja saņemt ISIC studentu apliecību, kas nodrošina atlaidi virknē uzņēmumu.

Dažas All vēlas izstrādāt sagatavošanas kursus, tomēr tās norāda, ka likums neļauj studentus no trešajām valstīm uzaicināt uz sagatavošanas kursiem, bet tikai uz pilna laika studijām. Tomēr studiju laikā dažas augstskolas piedāvā iespēju apmeklēt bezmaksas latviešu valodas kursus, kā arī informatīvās lekcijas par Latvijas kultūru, vidi un tradīcijām.

Ārvalstu studenta tiesības

Studentam pamatstudiju laikā ir tiesības uz nodarbinātību līdz 20 stundām nedēļā pie jebkura darba devēja, savukārt studiju brīvlaika periodā students drīkst strādāt 40 stundas nedēļā. Maģistra un doktora programmās studējošajiem ir tiesības strādāt 40 stundas nedēļā. Katram studentam tiesības uz nodarbinātību tiek piešķirtas automātiski, izsniedzot uzturēšanās atļauju.

Tāpat students var būt pašnodarbinātā persona Latvijā. Ir jāpiemin, ka ārvalstu studenti, tāpat kā citi ārvalstnieki, nav tiesīgi ieņemt amatus, ko drīkst ieņemt tikai Latvijas pilsoņi – valsts prezidents, Saeimas deputāts, ministrs, ierēdnis, tiesnesis, prokurors un citi līdzīgi amati. Pēc studiju beigšanas ārvalstu studenti var pieprasīt termiņuzturēšanās atļauju uz 9 mēnešiem darba meklēšanai vai uzņēmējdarbības uzsākšanai.

¹⁹ Grozījumi Augstskolu likumā – Latvijas vēstnesis Nr. 132, 04.07.2018. [stājas spēkā 01.01.2019.], <https://www.vestnesis.lv/op/2018/132.4>

²⁰ Specifiskā atbalsta mērķis (SAM 8.2.1.) "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu" <https://likumi.lv/doc.php?id=296513>

Studiju pārtraukums stažēšanās dēļ ir iespējams, bet tad jāsaņem cita atļauja – ne kā studentam, bet kā nodarbinātajam vai stažierim (atkarībā no attiecīgās situācijas).

Ģimenes apvienošana

Ārvalstu studentam ir tiesības uz ģimenes apvienošanos Latvijā, tomēr ģimenes loceklim netiek piešķirtas tiesības uz nodarbinātību.

5. DIVPUSĒJIE UN DAUDZPUSĒJIE SADARBĪBAS LĪGUMI AR TREŠAJĀM VALSTĪM

Viens no visizplatītākajiem punktiem starpvaldību līgumos ar trešajām valstīm ir par mobilitāti veicinošu atbalsta sniegšanu studējošajiem no līguma otras valsts. Visbiežāk starpvaldību līgumi ir noslēgti ar citām ES valstīm. Bez ES dalībvalstīm, Latvija ir noslēgusi starpvaldību līgumu ar ASV un Izraēlu (ar Kanādu ir noslēgts starpvaldību līgums par profesionālās izglītības sniegšanu jauniem imigrantiem).

ASV saprašanās memorands nosaka ikgadēju savstarpējās mobilitātes atlases kārtību, sadarbību ar augstskolām, nepieciešamo dokumentu apstiprināšanu un izsniegšanu, kā arī stipendiju, uzturēšanas izdevumu un veselības apdrošināšanas nodrošināšanu.

Starpvaldību līgumā ar Izraēlu vēl bez citiem vienošanās punktiem ir iekļauta abu pušu apņemšanās paredzēt stipendijas un citus atvieglojumus studijām un zinātniskajiem pētījumiem.

Starpvaldību līgumos ar trešajām valstīm biežākās sadarbības jomas ir kultūra, izglītība un zinātne, uzsverot kultūras mantojuma saglabāšanu un izpratnes veicināšanu otrā valstī. Atsevišķos starpvaldību līgumos ir noteikta vienošanās par apmaiņas studijām kādā no jomām, vai kādā no studiju līmeņiem – bakalaura vai maģistra.

All norāda, ka panāktie sadarbības līgumi palīdz veidot kopīgas studiju programmas, kas savukārt ir ļoti saistošas ārvalstu studentiem, jo īpaši dubultā diploma programmas. Kā izaicinājumus augstskolas min, ka ir grūti atrast kvalitatīvus partnerus, kā arī laika un cilvēkresursu trūkums ir šķērslis dažādu iniciatīvu īstenošanai.

6. ĀRVALSTU STUDENTU PIESAISTES UN NOTURĒŠANAS IZAICINĀJUMI UN LABĀ PRAKSE

Izpētes darba ietvaros par izaicinājumiem un labo praksi ārvalstu studentu piesaistē un noturēšanā Latvijā tika apkopoti All, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) un Izglītības un zinātnes ministriju pārstāvju viedokļi un skatījums.

Kā pirmo izaicinājumu All min nepietiekamu Latvijas vēstniecību un pārstāvniecību tīklu pasaulē. Šī problēma ir raksturīga tajos pasaules reģionos un valstīs, kur potenciālajam studentam ir jādodas uz tuvāko Latvijas diplomātisko vai konsulāro pārstāvniecību, kuras teritoriālajā kompetencē ir tiesības pieņemt konkrēta ārvalstu studenta vīzas pieprasījumu. Līdzīga situācija bija Indijā pirms 2015.gada februāra, kad Delī tika atklāta Latvijas vēstniecības, kas ļāva palielināt studentu skaitu no Indijas, 2017.gadā Latvijā lielākais trešo valstu pilsoņu studentu skaits bija tieši no Indijas.

Viens no izaicinājumiem ir laukietilpīgais uzturēšanās atļaujas iegūšanas process. All min, ka personām, kuras vasarā absolvē vidusskolu, pieteikšanās rudens semestrim ir apgrūtināta. All norāda, ka ārvalstu studentiem ir dažāda iepriekšējo studiju pieredze un izpratne par studijām, kas rada izaicinājumus akadēmiskajam personālam.

2017.gada maijā panākto vienošanos starp Izglītības un zinātnes ministriju un Latvijas lielākajām augstskolām, dažas augstskolas vērtē skeptiski, norādot, ka vienošanās pagaidām

nav devusi nekādu pienesumu un daļa noteikto prasību ir šabloniskas un nevar tikt uztvertas viennozīmīgi. Tomēr atsevišķas augstskolas to vērtē pozitīvi. Kā izaicinājumu All min arī atsevišķu valsts iestāžu neelasību ārvalstu studentu piesaistē.

Kā labās prakses piemērus All norāda konstruktīvu sadarbību ar dažām valsts iestādēm. Kā vēl viens labās prakses piemērs tiek minēta laba sadarbība augstskolu starpā Augstākās izglītības eksporta apvienības ietvaros.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes eksperti izaicinājumu saskata ieceļošanas mērķa ļaunprātīgā izmantošanā, Tos rada studenti, kuru mērķis nav studijas, bet, piemēram, nodarbinātība. Šie studenti mēdz bieži mainīt studiju programmas, kā arī pēc līguma saistību neizpildes ar All, noslēdz līgumu ar citu izglītības iestādi. Kā izaicinājums tiek minēts tas, ka studenti, kuri ir izvēlējušies strādāt paralēli bakalaura studijām, pārsniedz likumā atļauto nodarbinātības laiku 20 stundu nedēļā apmērā. Tomēr Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes eksperti atzīst, ka šo faktu ir grūti pierādīt. Ārvalstu studentu nodarbinātība ir neviennozīmīgs jautājums arī All skatījumā, piemēram, Rīgas Stradiņa universitāte min, ka neatbalsta ārvalstu studentu nodarbinātību studiju laikā, tomēr universitātei nav iespējas liegt studentiem strādāt.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbiniekiem ir ārvalstu studentu skaita pieaugums rada papildus administratīvo slogu. Pārvalde labo praksi saskata iespējā augstskolu pārstāvjiem iesniegt studentu dokumentus uzturēšanās atļauju pieprasīšanai, tādējādi samazinot apmeklējumu skaitu Pārvaldes teritoriālajās nodaļās. Otrs labās prakses piemērs ir saistīts ar to, ka All ir iespēja izsaukumus uzturēšanās atļauju pieprasīšanai iesniegt elektroniski, izmantojot drošu elektronisko parakstu. Pārvaldei tagad ir iespēja studentu uzturēšanās atļauju pieprasījumus nosūtīt izskatīšanai mazāk noslogotām Pārvaldes teritoriālajām struktūrvienībām, lai samazinātu administratīvo slogu galvaspilsētā izvietotajām nodaļām

Izglītības un zinātnes ministrijas skatījumā izaicinājums ārvalstu studentu piesaistē ir neapdraudēt izglītības kvalitāti. Ministrijas skatījumā šis izaicinājums ir attiecināms uz visiem iesaistītajiem, kā uzlabot studiju kvalitāti un nezaudēt Latvijā iegūtas izglītības prestižu. Kā otrs izaicinājumu Ministrijas eksperti saskata riskus nepieļaut pārlieku atvieglotu studējošo uzņemšanu Latvijas augstskolās bez nepieciešamo zināšanu pārklājuma, tādējādi riskējot samazināt augstākās izglītības kvalitāti un prestižu. Tāpat Ministrijas eksperti ir bažīgi par to, ka šobrīd ārvalstniekiem studiju maksa Latvijā ir lielāka nekā Latvijas studentiem, izaicinājums ir nepieļaut iegūtas augstākās izglītības plaisu, novēršot augstskolu izglītības diferencēšanu.

Savukārt Izglītības un zinātnes ministrija kā labo praksi izceļ to, ka lielākās Latvijas All ir parakstījušas Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē un studiju nodrošināšanā. Ministrija norāda, ka All spēj savlaicīgi nodrošināt saprotamu informāciju potenciālajiem studējošajiem par programmu akreditāciju, izmaksām un par citiem ar studiju procesu saistītiem jautājumiem. Šī informācija ir atrodamā gan All mājaslapās angļu valodā un citās svešvalodās, kā arī All rīko atvērto durvju dienu ārvalstu studentiem. Ministrija tāpat uzskata, ka All, piesaistot vairāk ārvalstu studentus, spēj saglabāt un arī uzlabot studiju kvalitāti un prestižu, kas nodrošinātu potenciālo studējošo skaita pieaugumu arī nākotnē.

Izaicinājumi un labā prakse ārvalstu studentu noturēšanā

Latvijas Universitātes pārstāvis izpētes darba ietvaros ir norādījis, ka šobrīd par studentu noturēšanu īpaši netiek domāts. Ņemot vērā, ka ārvalstu studentu piesaistes mērķis nav viņu iekļaušana darba tirgū, viens no izaicinājumiem ir konceptuāla redzējuma trūkums ārvalstu

studentu noturēšanā. All attīstības stratēģijās^{21,22} ārvalstu studentu piesaistei tiek pievērsta uzmanība daudz lielākā mērā nekā to noturēšanā.

Kā labo praksi Rīgas Stradiņa universitātes pārstāvis izceļ faktu, ka vairāki studenti tiek piesaistīti kā mācībspēki. Savukārt Augstskolas "Turība" pārstāvis norāda, ka daudziem ārvalstu studentiem uzņēmējdarbības vide Latvijā ir pieņemama un pievilcīga jaunu uzņēmumu dibināšanai.

Savukārt Izglītības un zinātnes ministrijas skatījums uz izaicinājumiem ārvalstu studentu noturēšanā ir gan kompetentu pasniedzēju un pētnieku piesaiste, gan akadēmiskā personāla sagatavošana studiju kursu pasniegšanai angļu valodā. Lai augstskolas būtu spējīgas ilglaicīgi piesaistīt un noturēt ārvalstu studējošos, šim procesam jābūt ar konkrētiem, rūpīgi izstrādātiem mērķiem un uzdevumiem, kam jābūt iestrādātiem augstskolas stratēģijā.

Kā labo praksi Ministrija min ārvalstu studējošajiem iespējas iesaistīties pētniecībā un zinātniskajos projektos. Tāpat studiju programmu kvalitātes attīstībai un kapacitātes stiprināšanai no 2019.gada akreditācijas process notiks saskaņā ar EQAR (*European Quality Assurance Register for Higher Education*) izvirzītajiem starptautiskajiem standartiem, tādējādi Latvijas valsts varēs gūt pārliecību, ka jebkurš studējošais – latviešu vai ārvalstu – saņems kvalitatīvu augstāko izglītību.

²¹ RSU attīstības stratēģija 2017.-2021.gadam https://www.rsu.lv/sites/default/files/imce/Dokumenti/general/rsu_strategija_2017-202-rev.pdf

LU attīstības stratēģija 2016.-2020.gadam kopsavilkums, pieejams

https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/zinas/2018/julius/LUstrat_Kopsavilk_250517.pdf

²²

AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

Latvijas tiesību akti

2010. gada 21. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 550 "Noteikumi par ārzemniekam nepieciešamo finanšu līdzekļu apmēru un finanšu līdzekļu esības konstatēšanas kārtību".- Latvijas Vēstnesis Nr. 100, 28.06.2010.[stājās spēkā 17.07.2010.] <https://likumi.lv/doc.php?id=290808>
- 2018.gada 28.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 68 "Stipendiju piešķiršanas kārtība ārzemniekiem" Latvijas Vēstnesis Nr.15, 26.01.2012. [stājās spēkā 27.01.2012.] <https://likumi.lv/doc.php?id=243231>
- Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (ES) 2016/801 par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programme vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā, pieejams <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32016L0801>
- Saeimas paziņojums "Par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2014.-2020.gadam", Latvijas vēstnesi Nr.6 (4812), 09.01.2013., [spēkā no 20.12.2012.] pieņemts 20.12.2012. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=253919>
- Saeimas paziņojums "Par Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam apstiprināšanu", Latvijas vēstnesis Nr. 103 (5163), 29.05.2014., [stājās spēkā 22.05.2014.], pieejams <https://likumi.lv/doc.php?id=266406>
- Augstskolu likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 179, 17.11.1995 [stājās spēkā 01.12.1995.], pieejams <https://likumi.lv/doc.php?id=37967>
- Grozījumi Imigrācijas likumā, Latvijas Vēstnesis Nr. 132, 04.07.2018. [stājās spēkā no 18.07.2018.] <https://likumi.lv/ta/id/300109-grozijumi-imigracijas-likuma>
- Grozījumi Augstskolu likumā – Latvijas vēstnesis Nr. 132, 04.07.2018. [stājās spēkā 01.01.2019.], <https://www.vestnesis.lv/op/2018/132.4>
- 2017.gada 12.septembra Ministru kabineta noteikumi "Noteikumi par valsts nodevu par vīzas, uzturēšanās atļaujas vai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa Latvijas Republikā pieprasīšanai nepieciešamo dokumentu izskatīšanu un ar to saistītajiem pakalpojumiem", Latvijas Vēstnesis Nr.187 20.09.2017., [stājās spēkā 01.01.2018.], pieejams <https://likumi.lv/ta/id/293626-noteikumi-par-valsts-nodevu-par-vizas-uzturesanas-atlaujas-vai-eiropas-savienibas-pastaviga-iedzivotaja-statusa-latvijas>
- Specifiskā atbalsta mērķis (SAM 8.2.1.)"Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu" <https://likumi.lv/doc.php?id=296513>

Literatūra

- Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2017.gadā Domnīca "Certus", pieejams <http://certusdomnica.lv/news/augstakas-izglitibas-eksporta-pienesums-tautsaimniecibai/> <http://certusdomnica.lv/agenda/augstakas-izglitibas-eksporta-ekonomiska-nozime-un-ietekme-latvija/>
- Imigrācijas loma darbaspēka nodrošinājumā Latvijā. Sintēzes ziņojums. 2018.gada aprīlis. Latvijas Republikas Saeima. Pieejams: http://www.saeima.lv/petijumi/Imigracijas_loma_darbaspeka_nodrosinajums_Latvija-2018_aprilis.pdf
- Vienošanās par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē. Pieejama: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/vienosanas-par-labu-praksi-arvalstu-studejoso-piesaiste>
- Ārlietu ministrijas mājaslapa, <https://www.mfa.gov.lv/aktualitates/zinas/60218-arlietu-ministrija-un-augstakas-izglitibas-eksporta-apvieniba-paraksta-sadarbibas-memorandu>

<https://www.mfa.gov.lv/konsulara-informacija/valstis-vai-teritorijas-kuru-pasu-turetaji-var-ieceļot-latvija-bez-vizas>

5. RSU attīstības stratēģija 2017.-2021.gadam, pieejams
https://www.rsu.lv/sites/default/files/imce/Dokumenti/general/rsu_strategija_2017-2021_rev.pdf
6. LU attīstības stratēģija 2016.-2020.gadam kopsavilkums, pieejams
https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/zinas/2018/julijis/LUstrat_Kopsavilk_250517.pdf

DEFINĪCIJAS²³

"Darba devējs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, tostarp pagaidu darba aģentūra, kuras labā vai kuras vadībā un/vai uzraudzībā veic darbu.

"Ģimenes loceklis" ir trešās valsts pilsonis, kā norādīts Direktīvas 2003/86/EK 4. pantā (parasti nukleārās ģimenes locekļi - t.i., laulātais un nepilngadīgie bērni), kurš ir ieradies Eiropas Savienības teritorijā ģimenes atkalapvienošanās nolūkā.

"Augstākās izglītības iestāde" (All) ir jebkura veida augstākās izglītības iestāde, kas atzīta valsts tiesību aktos vai jebkura iestāde, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem nodrošina profesionālo izglītību vai akadēmisko augstākās izglītības līmeni.

"Ārvalstu students" ir trešās valsts pilsonis, kas ir iestājies augstākās izglītības iestādē pilna laika studiju programmā, kuras rezultātā iegūst augstākās izglītības kvalifikāciju, ko atzīst attiecīgā dalībvalsts, tostarp diplomu, sertifikātu vai doktora grādu augstākās izglītības iestādē, kas arī var ietvert sagatavošanas kursu pirms šādas izglītības iegūšanas, saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

"Ilgtermiņa uzturēšanās vīza" ir dalībvalsts pilnvarojums vai lēmums, kas nepieciešams ieeļošanai attiecīgajā dalībvalstī, lai uzturētos tur ilgāk par trīs mēnešiem.

"Uzturēšanās atļauja" ir jebkāds dalībvalsts iestāžu izsniegts pilnvarojums, kas atļauj trešās valsts pilsonim legāli uzturēties tās teritorijā saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1030/2002 (2002. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem.

"Trešās valsts valstspiederīgais" ir jebkura persona, kura nav Eiropas Savienības pilsonis (tostarp bezvalstnieks) Līguma 17.(1). punkta izpratnē, un kura nebauda Kopienas brīvās pārvietošanās tiesības saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 2. (5). punktā sniegto definīciju.

²³ Izmantotas definīcijas no EMT vārdnīcas, 6.0

Pieejams: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/docs/emn-glossary-en-version.pdf, vai pieminētajiem ES tiesību aktiem, ja vien zemsvītras piezīmēs nav norādīts citādi.

PIELIKUMS (angļu valodā)

- Pielikums 1.1.: Augstāko izglītības institūciju skaits Latvijā no 2013.g. līdz 2017.g.
- Pielikums 1.2.: Kopējs studentu skaits augstskolās no 2013.g. līdz 2017.g., tajā skaitā ES pilsoņi, trešo valstu pilsoņi un bakalaura, maģistra un doktora studijās studējošie
- Pielikums 1.3.: Trešo valstu studentu Top 5 izcelsmes valstis
- Pielikums 1.4.: Trešo valstu studenti, kuri ir pabeiguši studijas
- Pielikums 1.5.: Trešo valstu studenti, kuri vismaz divus gadus pēc studiju pabeigšanas turpina uzturēties Latvijā

